

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Jozefa Štefanka a členiek JUDr. Anny Petruľákovvej a JUDr. Ivany Izakovičovej v právnej veci žalobcu: **JUDr. M.T.**, nar. X., P., V., prechodne bytom B., K., zast. JUDr. S.K., advokátom, V., M. proti žalovanému: **M.G.**, D., G., IČO: X., zast. JUDr. S.R., advokátom, K., H., **o zaplatenie 30 508,53 Eur s prísl.**, na dovolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove zo dňa 18.03.2010, č. k. 5 Cob 29/2009-206, takto

r o z h o d o l:

Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove zo dňa 18.03.2010, č. k. 5 Cob 29/2009-206 **z a m i e t a.**

Žalovanému náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e:

Krajský súd v Prešove napadnutým rozsudkom pripustil späťvzatie návrhu v časti 165,97 Eur, v tejto časti zrušil rozsudok súdu prvého stupňa a konanie zastavil. Zmenil rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti tak, že žalovaného zaviazal uhradiť žalobcovi sumu 82,99 Eur do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že vo zvyšnej časti potvrdil

rozsudok vo veci samej a vo výroku o trovách konania. Žalobcu zaviazal nahradiť žalovanému trovy odvolacieho konania na účet jeho právneho zástupcu vo výške 740,01 Eur. Pripustil dovolanie proti tomuto rozsudku, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu.

Podľa odôvodnenia rozhodnutia počas odvolacieho konania žalobca na pojednávaní dňa 26.01.2009 vzal návrh čo do istiny 165,97 Eur (5 000 Sk) ako odmeny v zmysle čl. III. mandátnej zmluvy v súvislosti so spracovaním účtovnej dokumentácie späť a v tejto časti žiadal konanie zastaviť. S týmto čiastočným späťvzatím návrhu žalovaný vyslovil súhlas. Preto odvolací súd podľa § 208 O.s.p. pripustil späťvzatie návrhu v časti 165,97 Eur, v tejto časti zrušil rozsudok súdu prvého stupňa a konanie zastavil.

Ohľadom zvyšnej časti nároku odvolací súd prejednal odvolanie žalobcu podľa zásad uvedených v § 212 ods. 1, 2, 3 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie je dôvodné iba čo do nároku ohľadom zaplatenia sumy 82,99 Eur (2 500 Sk). Na zaplatenie tejto sumy žalobcovi vzniklo právo v zmysle dojednania v čl. II. mandátnej zmluvy. Podľa tohto dojednania mandant sa zaviazal zaplatiť mandátárovi paušálnu sumu 2 500 Sk jednorazovo v hotovosti do pokladne mandátára alebo na jeho účet pri podpise tejto zmluvy. Keďže mandátna zmluva ako celok je platná, dojednanie ohľadom zaplatenia tejto paušálnej odmeny nikto nerozporoval (mandátna zmluva bola podpísaná obidvomi účastníkmi), odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti tak, že žalovaný je povinný uhradiť žalobcovi sumu 82,99 Eur do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku (§ 220 O.s.p.).

Po prejednaní odvolania žalobcu proti rozsudku súdu prvého stupňa ohľadom zvyšnej časti uplatneného nároku odvolací súd dospel k záveru, že odvolaniu nie je možné vyhovieť. Ohľadom tejto časti nároku súd prvého stupňa správne zistil skutkový stav, i keď ho neúplne právne vyhodnotil. Toto konštatovanie však nič nemení na vecnej správnosti rozsudku. Preto v tejto súvislosti odvolací súd sa v podstate stotožnil s odôvodnením rozsudku v jeho napadnutej časti ohľadom zvyšného nároku žalobcu (§ 219 ods. 2 O.s.p.).

Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku a na doplnenie právneho hodnotenia v súvislosti so zisteným skutkovým stavom odvolací súd doplnil úsudkom, vychádzajúc z ust. § 571 ods. 2 Obch. zák. a skutočnosti, že účastníci mandátnej zmluvy v nej dohodli zaplatenie podielovej odmeny až z poskytnutých finančných prostriedkov, k čomu nedošlo. Preto odvolací súd napadnutý rozsudok vo zvyšnej časti ako vecne správny potvrdil.

O náhrade trov konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p.

Na návrh žalobcu odvolací súd pripustil vo veci dovolanie o otázke, či v zmysle ust. § 571 ods. 2 Obchodného zákonníka vzniká mandatárovi právo na zmluvnú odmenu podľa mandátnej zmluvy, ak očakávaný výsledok činnosti mandátára sa nedostavil z dôvodu porušenia povinností mandanta, vyplývajúcich mandantovi z ustanovenia § 568 ods. 2 Obchodného zákonníka. Odvolací súd je toho názoru, že v tomto prípade ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, pretože doterajšou judikatúrou neboli dostatočným spôsobom riešené práva a povinnosti účastníkov mandátnej zmluvy v zmysle § 571 ods. 2 a § 568 ods. 2 Obchodného zákonníka, a to v súvislosti s nárokom mandátára na odplatu, keď riadne vykoná činnosť, na ktorú bol povinný, a to bez ohľadu na to, či priniesla očakávaný výsledok alebo nie, v nadväznosti na povinnosť mandanta odovzdať včas mandatárovi veci a informácie, ktoré sú potrebné na zariadenie záležitostí, pokiaľ z ich povahy nevyplýva, že ich má obstarat' mandatár.

Žalobca v podanom dovolaní namieta, že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci.

Tvrdí, že vypracoval a podal pre žalovaného písomnú žiadosť o poskytnutí prostriedkov a následne žalovaný podal textovo na 96,5% zhodnú žiadosť sám. Rozdiely boli len v tom, že v druhej žiadosti sa žiadajú iné sumy finančných prostriedkov.

Pokiaľ odvolací súd vychádzal z ust. § 571 ods. 2 Obch. zák. a znenia mandátnej zmluvy, podľa ktorej sa mandant zaväzuje zaplatiť podielovú odmenu až z poskytnutých finančných prostriedkov, namieta, že v zmluve sa nešpecifikuje, presne na základe žiadosti koho majú byť prostriedky poskytnuté.

Vychádzajúc z ust. § 568 ods. 2 Obch. zák., tvrdí, že bolo povinnosťou žalovaného informovať žalobcu o zistení, že prvá žiadosť neobsahuje niektoré prílohy a tiež o tom, že podáva novú žiadosť, resp. usmerniť žalobcu, aby podal novú žiadosť doplnenú o potrebné prílohy.

Na tomto základe dovolateľ navrhol, aby odvolací súd zrušil rozsudok odvolacieho aj prvostupňového súdu a vrátil im vec na nové konania a rozhodnutie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací po zistení, že je prípustné podľa § 238 ods. 3 O.s.p., prejednal dovolanie žalobcu podľa § 242 ods. 1 O.s.p. bez nariadenia pojednávania v zmysle § 243a ods. 1 O.s.p. a dospel k záveru, že nie je dôvodné.

Odvolací súd pripustil dovolanie o otázke, či v zmysle ustanovenia § 571 ods. 2 Obchodného zákonníka vzniká mandatárovi právo na zmluvnú odmenu podľa mandátnej zmluvy, ak očakávaný výsledok činnosti mandátára sa nedostavil z dôvodu porušenia povinností mandanta, vyplývajúcich mandantovi z ustanovenia § 568 ods. 2 Obchodného

zákonníka. Odvolací súd je toho názoru, že v tomto prípade ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, pretože doterajšou judikatúrou neboli dostatočným spôsobom riešené práva a povinnosti účastníkov mandátnej zmluvy v zmysle § 571 ods. 2 a § 568 ods. 2 Obchodného zákonníka, a to v súvislosti s nárokom mandatára na odplatu, keď riadne vykoná činnosť, na ktorú bol povinný, a to bez ohľadu na to, či priniesla očakávaný výsledok alebo nie, v nadväznosti na povinnosť mandanta odovzdať včas mandatárovi veci a informácie, ktoré sú potrebné na zariadenie záležitostí, pokiaľ z ich povahy nevyplýva, že ich má obstarat' mandatár.

Podľa § 568 ods. 2 Obch. zák., mandant je povinný odovzdať včas mandantovi veci a informácie, ktoré sú potrebné na zariadenie záležitostí, pokiaľ z ich povahy nevyplýva, že ich má obstarat' mandatár.

Podľa čl. III označeného ako súčinnosť mandanta prvej vety mandátnej zmluvy, mandant zaplatí mandatárovi sumu 5 000 Sk za spracovanie a správne zúčtovanie účtovných dokladov spojených s uplatnením peňažných nárokov mandanta.

Pre správnu interpretáciu a aplikáciu cit. ust. § 568 ods. 2 Obch. zák. treba vziať do úvahy okolnosť, že žalovaným je M.G. a predmetom mandátnej zmluvy bola jeho žiadosť o poskytnutie finančnej pomoci na rekonštrukciu jeho školských zariadení od Krajského školského úradu v P., pričom žalobca ako advokát mal sídlo tiež v P. Okolnosť rovnakého sídla mandatára - žalobcu a subjektu, od ktorého mandant - žalovaný žiadal finančnú pomoc a odlišné sídlo žalovaného nasvedčuje tomu, že žalovaný chcel mať v P., kde sa o jeho žiadosti malo rozhodnúť, zástupcu konajúceho v jeho záujme, sledujúceho, prípadne reagujúceho na postup o žiadosti rozhodujúceho subjektu.

Zásadný význam pre výklad ust. § 568 ods. 2 Obch. zák. má povinnosť advokáta - žalobcu vyžiadať si od klienta informácie potrebné na to, aby mohol náležite chrániť jeho záujmy ako erudovaný právny zástupca a byť vo veci úspešný.

Podľa názoru dovolacieho súdu je od času poverenia advokáta zastupovaním klienta prvoradá jeho povinnosť, aby pristupoval k veci s odbornou starostlivosťou, to značí, aby usmernil svojho klienta, aké doklady od neho potrebuje a tieto od neho žiadal a nie, aby klient iniciatívne zisťoval, aké informácie od neho advokát potrebuje na to, aby mohol úspešne konať v jeho záujme. Z uvedeného vyplýva, že mandatár - žalobca bol povinný, pokiaľ vo veci nemal dostatočné praktické znalosti a odborné o tom, ako má byť konkrétne štylizovaná žiadosť a aké doklady treba priložiť, zistiť si to na Krajskom školskom úrade v P., čo bolo pre neho ľahké, pretože tam má sídlo jeho advokátska kancelária,

bol povinný tiež sa o postupe tohto úradu pri vybavovaní žiadosti informovať, aby mohol prípadné nedostatky v žiadosti a jej prílohách včas napraviť.

Skutočnosť a žalobca ju nepopiera, že Krajský školský úrad v P. až začiatkom roka 2006 informoval žalovaného, teda nie žalobcu, že jeho žiadosť podaná žalobcom jeho menom neobsahuje potrebné náležitosti, svedčí o tom, že žalobca sa o postupe v konaní vo veci podanej žiadosti neinformoval a s týmto úradom nekomunikoval.

Pokiaľ ide o dovolateľovu námietku, že súd 1. stupňa a odvolací súd nesprávne interpretoval ust. § 571 ods. 2 Obch. zák. a znenie mandátnej zmluvy, keď usúdil, že mal nárok na odmenu, len ak by mandant dostal finančné prostriedky na základe ním dňa 7.9.2005 podanej žiadosti a nemá nárok na odmenu, ak ich mandant získal na základe žiadosti, ktorú podal žalovaný sám v roku 2006, pričom ním podanú žiadosť v prevažnej miere odpísal, táto námietka nie je dôvodná. Obidve časti tejto námietky sú neopodstatnené, a to ako tvrdenie, že žalovaný z 96,5% odpísal vo svojej žiadosti podanie žalobcovo a tak aj mienka, že vlastne išlo o jeho žiadosť a má preto na odmenu nárok.

Je pravdou, že mandátna zmluva, podľa ktorej predmetom je právne zastupovanie mandanta mandatárom vo veci obstarania finančných prostriedkov na riešenie havárie stavieb presne identifikovanej školy výslovne neurčuje, či mandátnu zmluvu treba splniť jedinou žiadosťou. Výraz „obstaranie“ nie „obstarávanie“ v cit. znení však možno jednoznačne interpretovať ako jedinú žiadosť.

Dovolateľova mienka, že má nárok na odmenu preto, lebo úspešná žiadosť žalovaného z r. 2006 bola 96,5% odpisom ním podanej žiadosti, nie je správna. Dovolateľ ako erudovaný advokát vie, že väčšina podaní na súd alebo orgány štátnej správy, či samosprávy má určité všeobecné náležitosti a nevyhnutnosť ich častého použitia má za následok existenciu formulárov. Úspešnosť podania je však závislá od špecifikácie predmetu podania a príloh, ktorými sa dôvodnosť kladného vybavenia doloží. A aj tým sa odlišovala žiadosť žalovaného od tej, ktorú podal žalobca.

Skutočnosť, že žalobca nemá v prípade svojho neúspechu nárok na odmenu, vyplýva aj z toho, že mandátna zmluva sa v čl. II, označenom ako odmena mandatára, výslovne odvoláva na vyhl. Ministerstva spravodlivosti SR č. 655/2004 Z. z.

Táto vyhláška v § 8 ustanovuje, že advokát má právo na dohodnutú podielovú odmenu len za predpokladu, že klient, s ktorým sa dohodli na poskytnutí právnych služieb za túto odmenu, mal plný úspech vo veci.

Na tomto základe dovolací súd dospel k záveru, že dôvody dovolania nie sú dané a keďže nezistil ani vady konania, pre ktoré by bolo potrebné napadnuté rozhodnutie zrušiť, dovolanie žalobcu podľa § 243b ods. 1 O.s.p. zamietol

Úspešnému žalovanému vzniklo v zmysle § 243b ods. 5 v spojení s ust. § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O.s.p. právo na náhradu trov dovolacieho konania. Keďže mu žiadne nevznikli, dovolací súd mu náhradu nepriznal.

P o u ě n i e: Proti tomuto rozsudku riadny opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave 14. decembra 2010

JUDr. Jozef Štefanko, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Michaela Szöcssová